

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
Participatiebeleid, participatieverordening en
leidraad participatie
BEHANDELD DOOR
Rik van Laake

DATUM
26 januari 2021
Verz.: 29-01-2021
TELEFOONNUMMER
043 350 4640

BIJLAGEN

ONZE REFERENTIE
2021.03167-

E-MAILADRES
rik.van.laake@maastricht.nl

FAXNUMMER
--

UW REFERENTIE
--

Geachte raadsleden,

Burger- en overheidsparticipatie zijn belangrijke thema's voor de gemeente Maastricht. In het door u unaniem vastgestelde [Plan van Aanpak Burger- en overheidsparticipatie \(december 2019\)](#) zijn dan ook stevige ambities vastgelegd en afspraken gemaakt over concrete projecten zoals de start van een burgerbegroting.

Een van die ambities is het verbeteren van het participatieproces bij projecten of het opstellen van beleid. Het afgelopen jaar zijn daarin organisatie breed zichtbaar stappen gezet. Bij projecten als de reconstructie van de Tongerseweg bijvoorbeeld. En ook tijdens de coronacrisis zijn participatieprocessen zo veel als mogelijk creatief voortgezet.

Om de kwaliteit duurzaam te verbeteren is echter meer nodig. Daarom wil ik de manier waarop we participatie binnen Maastricht wensen vorm te geven van een heldere structuur voorzien en verankeren in beleid. Gelet op de Omgevingswet en de toekomstige verplichting voor gemeenten om een participatieverordening op te stellen, is dit eveneens een goed moment om een gedragen visie en werkwijze vast te leggen in participatiebeleid. Ik zal dit voornemen in deze brief verder toelichten.

Waarom participatiebeleid?

Als gemeente organiseren we vaak participatieprocessen, in diverse beleidsvelden. Deze processen leiden vaak tot een verhoogd draagvlak en een verbetering van beleid, plannen of projecten.

De manier waarop participatie wordt ingevuld is echter versnipperd en wisselend in kwaliteit. Dit komt onder meer omdat vaste kaders en uitgangspunten ontbreken. Daardoor wordt voor elk participatieproces het wiel opnieuw uitgevonden. Ook voor inwoners is het

DATUM
26 januari 2021

daarmee soms onduidelijk wanneer en op welke manier zij betrokken worden bij beleid, uitvoering en planvorming.

Participatiebeleid zal daarom kaders, uitgangspunten en afspraken over rollen en verantwoordelijkheden invullen. Denk daarbij aan vragen als: wat zijn de minimale kwaliteitseisen van een participatieproces? Wat mag een inwoner verwachten van de gemeente in een participatieproces? Welke plek krijgt participatie in de vorming en uitvoering van beleid?

Natuurlijk blijft participatie maatwerk, dat in grote mate afhankelijk is van thema, doelgroep en relevante wet- en regelgeving. Maar participatiebeleid zal, als basis voor dat maatwerk, zorgen voor meer samenhang, duidelijkheid en een kwaliteitsimpuls.

Participatieverordening

Het opstellen van beleid lijkt eens te meer zinvol, nu de ministerraad heeft ingestemd met het wetsvoorstel 'Versterking participatie op decentraal niveau'¹. Dit voorstel beoogt de reikwijdte van de huidige inspraakverordening te vergroten naar de uitvoering en evaluatie van het gemeentelijk beleid. Het verruimt ook de mogelijkheden voor burgerbetrokkenheid en participatie. Waar de huidige wetgeving ervan uitgaat dat de betrokkenheid plaatsvindt in de vorm van inspraak, maakt dit voorstel ruimte voor andere opties. Concreet betekent dit dat de inspraakverordening wordt verbreed naar een participatie- en inspraakverordening.

De wet is nog niet aangenomen door het parlement², maar er lijken geen bezwaren meer te bestaan. Het is zodoende een kwestie van tijd voordat we als gemeente verplicht worden om onze huidige inspraakverordening te actualiseren naar een participatieverordening. De [huidige Maastrichtse inspraakverordening](#) dateert van 2004.

Vooruitlopend op de vaststelling van deze wet, zijn diverse gemeentes een participatieverordening aan het opstellen of hebben dat al gedaan. Ook wij treffen de noodzakelijke voorbereidingen. Nieuw beleid en verordening kunnen zo hand in hand gaan en gezamenlijk aan u worden voorgelegd. Waar het nieuwe beleid dan vooral de kaders, uitgangspunten en afspraken vastlegt, vormt de verordening daarvan de juridische vertaling.

Participatieleidraad

Naast beleid en een verordening, is in het kader van de Omgevingswet ook nog een participatieleidraad noodzakelijk. Een concreet handvat voor participatie binnen het

¹ Zie <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2020/06/05/wetsvoorstel-versterking-participatie-op-decentraal-niveau-voor-advies-naar-raad-van-state>

² Voor de laatste stand van zaken, zie [de brief \(9 oktober 2020\)](#) van minister Ollongren aan de Tweede Kamer:

DATUM
26 januari 2021

ruimtelijk domein, dat initiatiefnemers in staat stelt een zorgvuldig proces te voeren met belanghebbenden. Het opstellen van deze drie stukken verdient logischerwijs een zorgvuldig en samenhangend participatieproces.

Participatieproces

Dit proces start in februari met een enquête onder inwoners (met specifieke aandacht voor jongeren) over participatie. Op die manier krijgen we een scherper inzicht in hoe inwoners participatie ervaren, welke thema's hen het meest aanspreken en op welke manier zij betrokken willen worden.

Vervolgens organiseren we in april dialoogsessies met inwoners en uw raad, waarin belangrijke vraagstukken en dilemma's worden besproken. De uitkomst van bovenstaande enquête, maar ook de uitkomsten van eerder gevoerde dialoog en bijeenkomsten (zoals de bijeenkomst op 30 oktober 2019 over het Plan van Aanpak Burger- en overheidsparticipatie), vormen het startpunt voor deze dialoogsessies.

De uitkomsten van dit participatieproces en de conceptstukken worden vervolgens gedeeld in een brede bijeenkomst in mei, waarna besluitvorming door het college in juni is voorzien. Het participatiebeleid, de participatieverordening en de leidraad participatie worden vervolgens in het derde kwartaal van 2021 door uw raad worden behandeld.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Vivianne Heijnen,
Wethouder Economie, (Eu)regionalisering, Wonen en Sociale Innovatie.